

Az erőszak fergetege.

Írta: *Bédy-Schwimmer Rózsa.*

Csak önámítással, mesterségesen szűkített látókörön belől hitethetjük el magunkkal, hogy kultúrvilágban élünk, civilizált emberek közt. A paloták fényes termei, a gyilkosán zsúfolt proletárodúk, a község, az állam, a közélet, a parlament, mind egyformán a korlátlan erőszak uralmának barbár bélyegét viselik magukon.

Ez az erőszak időről-időre túllépi saját förtelmes határait is és orgiákban dühöngi ki magát. Olaszország az erőszak kultúráját terjeszti Törökországban, Oroszország karmait a finn alkotmány testébe vájta. A parlamentek ülésein: Poroszországban, Ausztriában, nálunk, rendőrök, revolverek, boxerek a tárgyalások szellemének megtestesítői. Panama, korrupció mindenfelé. A Titanicnak el kell süllyednie, mert a gyorsasági record dividenda-recordot is jelent. Délmagyarországnak, Erdélynek el kell pusztulnia, mert akik az élet elviselhetővé tételére volnának rendelve, a munkánkkal és pénzünkkel rendelkező törvényhozók eszüket azon járatják, milyen trükkel üssék agyon egymást ahelyett, hogy védgátokról, töltésekről gondoskodnának. A parlamentarizmus szegénylegénykedéssé

fajult el. Csak a körül forog a kérdés: ki a legény a csárdában. Ki győzi atlétái erővel, fokossal, boxerrel. Egymásról tudott gazságok elhallgatásával vagy elmondásuk fenyegetésével tartják egymást sakkban.

Most pedig forradalom szele csapott meg bennünket. A Titanic 1600 halottja, Délmagyarország vízbefűlt, Erdély viharöppörte, kéjgyilkosok lemészárolt áldozatai után elsirathattuk újabb öt olyan ember halálát, akit nem a természet emésztett fel, hanem a társadalmi erőszak rendelt időelőtti halálra. Ez legfájdalmasabb eredménye annak a kétnapi forrongásnak, amelyet az általános választójog forradalmának jelszava alatt csempészünk majd a történelembe, amely azonban sem indításában, sem szellemében, sem eredményében nem volt az általános választójoghoz fűzve. Megindult közvetlenül Tisza István személye ellen, közvetve az általa erőszakosan megsértett házszabály védelme érdekében. És még ha el is fogadjuk, hogy Tisza elsőprése és a házszabályok tiszteletbe helyezése megkönnyítette volna az általános választójog jövetelét, akkor is ismételtük, hogy nem az általános, hanem csupán a férfiak választójogáért szított forradalmat a szociáldemokrata párt.

A mi Budapesten május 13-án történt, az a nyomorúság tetőpontjára ért emberek jelszóra kitört elkéseregésének a zuhataga volt. Éhen vész a nép, ezer nyavalyában pusztul, elhárítani elmulasztott csapások rázkódtatják védtelen testét és ekkor – megszólal a forradalmi kürt.

Két napra felszabadul a tehetetlen elkéseregés. Csenevész porontyok apái, anyái elfojtott indulatuk zsilipjeit kinyithatják. Törnek, zúznak, rombolnak. A házmester és háziúr tüsszúrásos, elkéseregítő kényszeruralma, hamisított élelmiszer-uzsora és elviselhetetlen közterhek alatt nyögő nép fogcsikorgató tehetetlenségét egyszer akcióra válthatja.

Ez mérhetetlen áldozat és keserűség mellett megkönnyebbülést is hozhatott a tüntetőknek, *de általános választójogot nem hozott*. Még a hazugan általános választójognak mondott férfi-választójogot sem hozta. A május 30-iki lapok jelentése szerint következő méretben hozta az ellenzék közös választójogi tervét:

„Szavazók maradnak életfogytiglan az összes mai szavazók.

Továbbá szavazók lesznek mindazok a huszonnégy éves, írni-olvasni tudó férfiak, akik egy éve laknak egy helyben és önálló háztartással bírnak. Önálló háztartás alatt egy szoba, konyha értendő

Az ipari munkásnál megkívánják, hogy egy éven át valamelyik betegpénztár vagy társzláda tagja legyen.

Szavazók lesznek azok az analfabéták, akik legalább tizenöt korona adót fizetnek.

A szavazók száma ezek szerint két millió négy-százezerre rúgna.

A szavazás titkos lesz, városokban és nagyközségekben, azonkívül mindenütt, ahol a megyében a szavazók hetven százaléka írni és olvasni tud.”

Hogy a szociáldemokrata párt ezzel a mértékkel megelégszik, kitűnik a párt hivatalos közlönyeinek cikkeiből. A Volksstimme május 30-iki számában a tervzetben a forradalom *eredményét* dicsőíti, a Népszava

május 31-iki száma ugyanezt teszi. Ezért az *eredményért* durváskodtak, erőszakoskodtak a nők jogaiért küzdőkkel szemben, ezért hazudtak két éven át népgyűléseken és ezért kellett parányi gyerekeket, családapákat lemészárolni.

Az előttünk lefolyt események a forradalom mezében jelentek meg, forradalmi áldozatokat is szedtek, de nélkülözték az igazi forradalomnak hősi pathoszáát, magukkal ragadó, kényszerítő gesztusát.

Jelszóra összezsaptak. A rendőrök, akik felsőbbségük parancsára ma a prostituált megkínzásával gyakorolják rendfenntartó feladatukat, holnap vérörületben proletár testvéreiket mészárolják és a proletárok, akik Garbai intésére készek a jogukat követelő nőknek ép úgy neki menni, mint ahogy most a rendőröknek mentek. *Ez a tény fosztotta meg a május 23-iki eseményt a magával ragadó igazság erejétől.*

És hogy a világon uralkodó erőszakot a férfiak kizárólagos uralma alatt megszüntetni *nem lehet*, azt az utcai harcok legizgatóbb pillanataiban Tisza István gróf mondotta ki klasszikus szavakkal, amikor kérlelték, függessze fel az ülést, mert kint emberek hullnak el:

„Nem vagyunk hisztériás asszonyok! Férfiak volnánk, vagy mi! Egy pár halott nem akaszthatja meg munkánkat. Ez nem jóléti bizottság!”

Jóléti intézménynek kell átalakítanunk a parlamentet, ez számunkra a május 23-iki események akciós sürgető, munkára serkentő tanulsága.

Be kell jutnunk az alkotmány sáncaiban, mert bizonyos, hogy még a hisztérikus asszony is emberibb módon gondolkodik és érez, mint az erőszak lovagjai, a Tiszák és Garbaik. Ha kultúrát és civilizációt igazán akarunk, akkor a tizenöt korona adót fizető analfabéta és az írni, olvasni tudó *férfi* mellett helyet kell szereznünk magunknak is, akik áldjuk sorsunkat, a miért „magyar nőnek” születünk.